

acció valenciana

butlletí quinzenal organ d'acció cultural valenciana

any II - n.º 19

valencia 5 febrer 1931

15 centims

editorial

vella política i política bona

Hem llegit els articles que signats per «Cinar» han aparegut darrerament a «El Mercantil Valenciano» per a tractar de formar un partit valencianista. En l'estat incipient en que es troba la nostra política nacional ens sembla bona tota idea que naixca en aquest sentit. Es, però, amb molta dolor que tenim que dir que no hem vist res de nou en els articles de «Cinar» ni en els que, sobre el mateix tema, han estat publicats pel «Mercantil». L'idea matriu de «Cinar» és fer un partit—apolític, diu el—per defensar els interessos econòmics valencians. En aquesta «Agrupació Econòmica Valencianista» hi cabria tothom: monarquics i republicans, conservadors i liberals, reaccionaris, dictatorials, socialistes, i fins, em pense, anarco-sindicalistes i comunistes. Tots plegats per defensar l'economia valenciana.

Ens sembla bé defensar la taronja i la ceba, y l'amros i l'horta, i la nostra indústria lleugera ja ben florent, no segurament com la defensaria «Cinar» sinó d'una altra manera, ben distinta, que potser no ens la deixaria dir el censor, però creiem que la primera tasca, la més urgent, no és dir als valencians: «defenseu els vostres interessos» sinó «sou valencians; formeu un poble amb personalitat pròpia naturalment i històricament». Quan els valencians hagueren assimilat bé aquesta idea, llavors seria l'hora de parlar dels interessos valencians i de llur defensa... i llavors potser no tindriem necessitat de parlar-ne, car ells mateixos es defensarien.

Valencianitzar els valencians. Heus ací la primera tasca, la més precisa. Valencianitzar els valencians. Ficar dins del cap dels valencians aquesta idea: «València és dels valencians». Educar en valencià; pensar en valencià; parlar en valencià. Tot el que no sia açò és vella política. ¿Parla d'açò «Cinar»? «Cinar» creu que tot açò son «antiguallas». I creu també «Cinar» que per defensar l'economia valenciana cal que s'unixquen tots el comerciants, els industrials, els exportadors, etc. Però «Cinar» res no diu del poble. I «Cinar» ja devia saber que cal no oblidar el poble. «Cinar» devia saber que l'economia valenciana té com a base el camp, i el camp el treballa el poble i el fa produir el poble. I és ja l'hora de dir que el que no està amb el poble està contra el poble. I l'estar contra el poble és un símptoma de vella política, de la més vella política...

En resum, les dues condicions primordials que ha de tenir un partit que vullga fer bona política valencianista han de ésser precisament aquestes dues: valencianitzar els valencians i basar-se en el poble. Tot el demés és vella política.

Açò sense dir que si tots els pobles peninsulars seguien la norma que «Cinar» vol que seguim els valencians, la política peninsular esdevindria un caos absolut...

josué sorel

l'idioma escolar

Volem recullir hui en les nostres pàgines l'autoritzada veu d'en Ferran Soldevila, director de *Revista de Catalunya* i una de les personalitats més destacades de l'actual intel·lectualitat catalana. I sobre un assumpte de la més viva actualitat. Si substituïm les paraules català i Catalunya per les que designem la nostra peculiaritat, tindrem unes quantes veritats, grosses—no com a punys, imatge poc cordial, sinó com a taronges—sobre les que reflexionar; nosaltres i els que volen situar-se front a nosaltres:

«Encara no s'ha extingit el ressò de l'avalot provocat en certa premsa per l'article en el qual el senyor Lluís Bello feia les seves observacions i salvetats al «soi-disant» futur ensenyament total en llengua catalana dins els grups escolars de l'Ajuntament de Barcelona. Segurament no fou, en intenció, un crit de alerta, però ho ha semblat per les campanyes de premsa que suscitava. Ignorem quin efecte deuen haver produït a l'illustre propugnador de la regeneració escolar espanyola, comentaris com els que va inspirar a l'«A B C» i a «La Nación», però no ens sorprendria que se n'hagués sentit una mica anguniós. Ignorem també d'on ha tret el senyor Bello que el castellà hagi d'ésser totalment bandejat de l'ensenyament que es doni en els grups escolars barcelonins, però no ens estranyaria que s'hagués deixat impressionar per detalls externs o informacions superficials. El senyor Bello no ignora, probablement, que en els grups escolars ja existents, àdhuc aquells grups escolars que feien l'orgull dels barcelonins, no era pas el català l'idioma correntment emprat per a l'ensenyament, àdhuc abans de la Dictadura.

Voldríem que ara ho fos. Però el fet que el català fos l'idioma corrent voldria dir que el castellà restaria *ipso facto* bandejat? Tranquillitzi's el senyor Bello i tots els que de bona fe s'han commogut davant la perspectiva de reinstauració del nostre idioma en un lloc que, com tants d'altres, de dret li pertoca: massa que vindran, en una forma o altra, les limitacions els retalls! ¿No hem vist suara que, en els exercicis per a proveir les places

de mestresses de pàrvuls, s'ha indicat a les concursants que l'escrit fos fet en castellà? Si això s'esdevé amb el personal destinat a l'ensenyament dels petits, l'ensenyament que, segons totes les teories i tots els mètodes actuals, ha de ésser donat en l'idioma de l'infant, no fóra estrany que en tractar-se de graus superiors d'ensenyament es donés encara, en els concursos, una més gran bel·ligrància al castellà. I si el mestre pot entrar a formar part del personal docent dels grups escolars barcelonins sense necessitat de demostrar la seva suficient coneixença del nostre idioma, és possible que hi entri sense conèixer-lo o coneixent-lo insuficientment, i en aquest cas no cal dir que la llengua en què ensenyarà habitualment serà el castellà. Ja veu, doncs, el senyor Bello com, àdhuc sense tenir en compte altres circumstàncies, la seva alarma és precipitada.

Però àdhuc si s'aconseguia, com fóra el desig i el voler dels catalans, que l'ensenyament a Catalunya, en tots els graus, fos fet en català, ¿és que això fóra motiu suficient per a creure, com fa el senyor Bello, que els catalans restaríem ignorants del castellà? Rovira i Virgili li ha recordat que per a aprendre un idioma no hi ha necessitat d'aprendre en aquell idioma, sinó d'aprendre aquell idioma. I això, que és una cosa sabuda de tan vella, ¿ha pogut donar origen a tota aquesta polèmica? El fet que l'ensenyament fos donat als catalans en català no els impediria d'aprendre el castellà—tant més que fóra obligatori dins les escoles barcelonines—, com el fet que l'ensenyament els hagi estat donat en castellà no els ha impedit d'aprendre el francès o l'anglès o altres idiomes.

Es curiós el que s'esdevé. Segurament, de tots els pobles hispànics, el català és el més políglota i el més cosmopolita, el que posseeix més idiomes i el que més viatja. Avui ja no són solament el català, el castellà i el francès, els idiomes que coneixen un tant per cent crescutíssim de catalans; en aquests darrers anys l'estudi de l'anglès s'ha estès considerablement i avui és corrent no sols entre els intel·lectuals sinó entre els dependents de co-